

Увод у каноне Цркве

Канони Цркве представљају темељно устројство верског живота и духовне дисциплине које воде вернике ка истинитом испуњењу хришћанског призивања. Они нису само скуп правила, већ су дубоко укорени у Светом Писму, Светом Предању и богослужбеној пракси.

Од најранијих дана хришћанства, апостоли и црквени оци су установили одређене норме ради очувања реда у Цркви, исправног богослужења и моралног живота верника. Канонско право се кроз векове развијало на темељу апостолских правила, саборских одлука и дела светих отаца, а његов циљ је очување јединства Цркве, верске чистоте и духовног напредовања хришћанског народа.

Као што је Црква живи организам, тако су и канони израз њеног непрекидног стремљења ка Божанској истини. Они нису само правни акти, већ духовне смернице које уводе вернике у правилан поредак живота—у односу према Богу, ближњима и самим себи.

Канони Цркве представљају скуп правила и прописа који регулишу верски живот, организацију Цркве и моралне принципе њених чланова. Реч „канон“ потиче од грчке речи **κανών**, што значи правило, норма или мера расуђивања. Канони су донети ради очувања истините вере и унапређења духовног живота верника.

Основе канонског права

Канонско право Цркве заснива се на:

- **Апостолским правилима** – раним прописима које су установили апостоли.

- **Правилима Васељенских сабора** – одлукама донетим на саборима који су окупљали представнике целокупне Цркве.
- **Правилима Светих Отаца** – учењима и одлукама великих црквених учитеља као што су Свети Василије Велики, Свети Јован Златоусти и Свети Атанасије Велики.

Подела канона

Канони могу бити **догматски** и **етички**:

- **Догматски канони** дефинишу верска учења и односе се на теме као што су Света Тројица, природа Исуса Христа и спасење.
- **Етички канони** регулишу морална питања и устројство црквеног живота, укључујући правила о браку, посту и црквеним службама.

Значај канона

Канони нису само правни прописи, већ духовна упутства која помажу верницима да живе у складу са хришћанским вредностима. Они су повезани са Светом Евхаристијом, јер нарушавање канона може довести до привременог или трајног одвајања од Причешћа.

КАНОНИ ЕПИСКОПАЛНЕ АНГЛИКАНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Усвојени и ратификовани 9. маја 2019. године

1. САВЕТ ЕПИСКОПА

Службеници Цркве бирају се већином од 51%. Службеници могу бити разрешени дужности двотрећинском већином гласова. Изабрани су на мандат од три (3) године и могу бити поново изабрани за наредне мандате. Службеници укључују прописно изабраног Председавајућег епископа и прописно изабраног Генералног секретара.

2. ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ ЕПИСКОП („Примас“)

2.1 Примас може бити:

- (а) Један епископ, изабран у складу са Каноном 1; или
- (б) Старешине епископи сваке епархије који делују заједно, и који ће имати титулу „Примас / Са-председавајући епископ“.

2.2 Председавајући епископ се бира из реда чланова Савета епископа.

2.3 Дужности Председавајућег епископа укључују:

- Председавање редовним и ванредним седницама Савета епископа
- Подстицање комуникације и сарадње између чланова Савета епископа
- Служење као симбол јединства и први међу једнакима међу епископима Цркве

- Право да служи и учествује у богослужењу било где у оквиру ове Цркве
- Обављање постављења/оставки епископа у складу са Уставом и Канонима ове Цркве
- По ступању на дужност и у другим прикладним временима, покретање и преиспитивање заједничких уређења у мери у којој се тичу рада и ауторитета Примаса и Са-председавајућих епископа
- Остваривање пастирског односа са епископима
- Одговорност за пастирску бригу о заједничком особљу
- Подстицање службе унутар, између и преко епархија

2.4 Када је Примас изабран у складу са тачком 2.1 (а), он ће поставити епископа у свакој епархији, који ће бити познат као Са-председавајући епископ, да делују заједно са Примасом у пуном партнерству у вршењу дужности примата.

2.5 Епископ изабран као Примас у складу са Каноном 2.1 (а) задржава ту дужност током пуног мандата у складу са Каноном 1, до оставке, истека мандата, или уклањања из активне епископске службе услед менталне или физичке немоћи, неспособности или другог инвалидитета.

2.6 Епископи именовани као Примаси у складу са Каноном 2.1 (б) задржавају функцију колективно, све док сви Старешине епископи заједно не поднесу оставку, или у случају да неко од њих умре, поднесе оставку, буде разрешен, или из било ког разлога престане да буде Старешина епископ у својој епархији. Њихово место преузима наследник који буде именован за Старешину епископа у тој епархији.

2.6.1 У случају да у некој епархији наступи стање „sede vacante“ (упражњена епископска столица), Савет епископа сазива се ради договора ко ће међу њима служити као Вршилац дужности епископа (Са-примас) у тој епархији, до избора и увођења новог епископа. Препоручује се да се узме у обзир мишљење свештенства које живи у тој епархији. Алтернативно, Савет епископа може предложити постављење архиђаконa у складу са Каноном 7.3.

2.7 Примас, или епископи именовани као Примаси, могу у било ком тренутку, писменим путем упућеним епископу који би преузео улогу Вршилаца дужности Примата, поднети оставку. Та оставка ступа на снагу по пријему од стране тог епископа или на датум који буде наведен у оставци. ПОД УСЛОВОМ да Савет епископа може донети одлуку којом се тражи од Примата или Примата да настави своју службу до каснијег датума.

2.8 Именовање Примаса / Председавајућег епископа траје три (3) године од дана именовања, у складу са трајањем мандата предвиђеним Каноном 2.1 (а).

3. ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

3.1 Генерални секретар може бити изабран из реда чланова Савета епископа, или може бити свештеник или ђакон кога предложи члан Савета епископа или Председавајући епископ, подложно гласању Савета у складу са одредбама Канона 1.

3.2 Дужности Генералног секретара укључују:

- Ведење записника са састанака и објављивање званичних докумената Цркве
- Служба као административни службеник Цркве

- Подношење годишњег извештаја о стању Цркве на редовној годишњој седници
- Вођење званичне евиденције о свим тренутно инкардинираним и активним свештеницима у ЕАЗ

3.3 У складу са древном традицијом англиканске цркве, клирик који није епископ, а држи положај Генералног секретара, носиће титулу Пречасни Канон (The Reverend Canon), поред других звања, и може се називати Секретар-Канон.

4. О КВОРУМУ

Кворум за редовне или ванредне седнице Савета епископа чини 51% епископа чланова, уз присуство тренутног Председавајућег епископа и Генералног секретара, осим ако Устав или Канони не одређују другачије, или у случају смрти или оставке неког од службеника. Одлуке на редовним или ванредним седницама доносе се простом већином (51%) присутног кворума, осим ако Устав или Канони не налажу другачије.

5. ГОДИШЊЕ СЕДНИЦЕ САВЕТА ЕПИСКОПА

Годишња седница Савета епископа одржава се једном годишње, на датум, време и месту, или електронским путем, како одреди Председавајући епископ, уз обавезно обавештавање свих чланова епископа најмање 30 дана унапред. Додатне седнице могу се сазивати по потреби од стране Председавајућег епископа или 51% чланова Савета епископа. Обавештење о таквим седницама може бити послато електронским или поштанским путем, али најмање 15 дана пре почетка седнице. Парламентарни поступци

се воде према Робертсовим правилима реда¹ (ревидирана верзија), осим ако Устав или Канони не предвиђају другачије.

6. ИЗМЕНА КАНОНА

Ови Канони могу бити измењени на посебној седници коју сазива Председавајући епископ у договору са Саветом епископа, све док Црква не достигне довољну величину за одржавање Општег сабора (Синода). Све предлоге за додатке или измене Канона треба доставити Савету епископа и/или Председавајућем епископу. Овај документ треба да буде „живи документ“, што значи да је подложен променама, просветљењу и вођству Божјег народа.

За измену Канона потребна је двотрећинска (2/3) већина на редовној годишњој или сазваној седници Савета епископа.

7. О ЕПАРХИЈАМА И ПАРОХИЈАМА

7.1 Епархије у оквиру ЕАЗ су епархије засноване на афинитету (припадности), а не географски, осим ако Савет епископа не одреди другачије.

7.2 Епархије су аутономне по природи, иако су подложне одлукама Савета епископа.

¹ Робертсонова правила реда су скуп процедуралних правила која се користе за вођење састанака и доношење одлука у организацијама. Ова правила помажу у структурирању дискусија, омогућавајући свим учесницима да имају једнаку прилику да говоре и учествују у процесу доношења одлука.

Главни циљеви ових правила су:

- Осигуравање реда и ефикасности током састанака.
- Омогућавање фер и демократског процеса одлучивања.
- Спречавање конфузије и неспоразума међу учесницима.

Користе се у различитим организацијама, укључујући пословне састанке, непрофитне организације и политичке скупове.

7.3 Сваком епархијом управља надлежни Епархијски епископ. У случају да настане стање *sede vacante* (упражњена столица), та епархија може бити под управом архиђакона, до избора новог епископа, по нахођењу Председавајућег епископа. Такође, Председавајући епископ може затражити помоћ другог Епархијског епископа ради епископског надзора над упражњеном епархијом.

7.4 Епархијски епископ може именовати помоћног епископа (суфрагана). Именовање мора бити одобрено простом већином (51%) Савета епископа.

7.5 Свештенство унутар ЕАЗ је канонски припадно својој епархији по афинитету.

7.6 Свако свештено лице може основати парохију/богослужбену заједницу под окриљем ове Цркве и своје епархије.

7.6.1 Новооснована парохија/заједница може писмено затражити Повељу од Генералног секретара.

7.7 Ако нека парохија жели да напусти ову Цркву, мора се одржати парохијско гласање о напуштању ЕАЗ. Потребна је двотрећинска (2/3) већина. Одлука се доставља Генералном секретару писаним путем, поштом.

8. ПРОВИНЦИЈЕ

(резервисано)

9. О АРХИЂАКОНИМА, КАНОНИМА И НАДЛЕЖНИМА

9.1.1 О архиђаконима

Епископ може именовати свештеника у звање архиђакона, да помаже у управљању епархијом унутар ЕАЗ. Архиђакон је главни заступник епископа за административну власт. Може помагати

епископу у надгледању епархија у стању *sede vacante*, али не поседује епископске привилегије (нпр. рукополагање).

Улога архиђаконa се укратко сажима овако:

1. Помагање епископу у епископској служби и бризи за Цркву и њене провинције
2. Подржавање мисије и службе кроз сарадничко вођство
3. Извештавање епископа о свим питањима у парохијама која су важна, укључујући тешке болести или невоље свештенства

9.1.2 Архиђакон делује под епископом, помаже у пастирској бризи и посебно прати да сви који врше црквене дужности раде своју службу марљиво, извештавајући епископа о потребама за исправком или похвалом.

9.2 О канонима

Епископ било које епархије може именовати клирика као Канона, који пружа административну и лидерску подршку епархији, њеним заједницама и црквеним организацијама.

9.3 О надлежнима (деканима)

Епархијски епископ може именовати надлежног свештеника (руралног декана) ради пастирског и административног надзора над одређеним географским подручјем.

Улога декана сажима се овако:

1. Помагање епископу у бризи за деканат
2. Подршка мисији и служби у деканату
3. Извештавање епископа о важним

догађајима у парохијама, посебно у случају болести или невоље свештеника

10. ПОЗИВИ НА СВЕТУ СЛУЖБУ

10.1 По божанском установљењу, међу Христовим верницима постоје свети службеници (клирици), остали се зову лаици.

10.2 Целибат није услов за службу у ЕАЗ. Свети редови су отворени за све квалификоване особе без обзира на брачни статус, пол, расу, сексуалну оријентацију или родни идентитет.

10.3 Ако постоје клирици који, делећи Христову свештеничку службу, осете позив да служе мимо овлашћења ЕАЗ, епископи, свештеници и ђакони ЕАЗ и даље могу пружати подршку и вођство, уколико је та служба у складу са добром хришћанском праксом и доноси добре плодове. Међутим, морају јасно нагласити да не служе у име ЕАЗ.

10.4 Цело хришћанско тело је дужно да негује позиве на службу како би се обезбедиле потребе свете службе у читавој Цркви.

11. СВЕТИ РЕДОВИ

11.1 Кандидати за рукоположење могу пожелети да претходно приме мање редове и да их врше одређено време.

11.2 Сви кандидати за свете редове морају имати најмање диплому основних студија, пожељно из области службе или теологије.

11.3 Пријемом у ђаконат и више редове, особа постаје клирик.

11.4 Клирици који су рукоположени ван ЕАЗ у цркви која није у апостолском прејемству могу бити инкардинисани у ЕАЗ и добити дозволу за службу. Епархијски епископи издају дозволу за службу, чија копија мора бити достављена Генералној

канцеларији ЕАЗ. Дозволе важе једну (1) или две (2) године и могу бити обновљене. Дозволе могу бити опозване у било ком тренутку из оправданог разлога.

11.5 Клирици који су већ рукоположени у апостолском прејемству по традицији једне, свете, католичке и апостолске цркве могу приступити ЕАЗ. Ако желе да буду инкардинисани и добију дозволу за службу, морају доставити следећу документацију:

- Своја писма о рукоположењу
- Пет писама сведока који их подржавају и препоручују за инкардинацију (Епархијски епископи могу променити број потребних сведочанстава, али мора бити јасно да клирик има подршку других који могу потврдити плодове његове службе)
- Писмо у којем дају пристанак на Каноне ЕАЗ
- Потврду о безбедносној провери (нпр. полицијску проверу) која показује да нема прекршаја против малолетних или рањивих лица
- Потписану изјаву да имају намеру остати клирици ЕАЗ најмање 5 година након инкардинације
- Свештенство и кандидати за службу се подстичу, али нису обавезни, да имају полису осигурања одговорности према трећим лицима
- Писмо искардимације (изласка из надлежности) од епископа под чијом су тренутно јурисдикцијом

11.6 Клирици обично добијају епископски надзор од свог епархијског епископа. Ако клирик жели да буде под надзором епископа друге епархије — било одмах по уласку у ЕАЗ или

касније трансфером — мора о томе писмено затражити од Савета епископа, уз навођење разлога.

12. БАКОНАТ

12.1 Посебне дужности ђакона су:

- Крштавање (у одсуству свештеника)
- Проповедање
- Посете болеснима
- Помоћ при Евхаристији
- Помазање болесних (у одсуству свештеника)
- Вођење сахрана

12.2 Сваки ђакон мора бити лиценциран у држави у којој живи да би законски склапао бракове.

12.3 Ђакон је одговоран за вођење тачне евиденције: књига крштења, бракова и смрти, као и других служби. Мора обезбедити да се уноси правилно воде и да се евиденција пажљиво чува.

12.4 Сваки ђакон мора доставити годишњи извештај о својој служби свом епископу, укључујући:

- Број служби и присуство
 - Број обављених венчања, сахрана, крштења
 - Екуменске и међуверске сарадње
 - Опште пасторалне активности
- Извештај мора бити достављен најкасније до 31. јануара за претходну календарску годину.

12.5 Богослужења се могу одржавати на било ком месту, према одлуци епископа, свештеника, ђакона, цркве или лаика. Основ је Књига заједничких молитава, али њена употреба није обавезујућа по канонима. Клирици могу слободно користити било коју литургију, молитвеник или службеник који одговара њиховој заједници и локалној пракси.

12.6 Сви ђакони су морално и етички обавезни — а у већини држава и законом — да пријаве сваки случај или сумњу на злоупотребу или занемаривање деце и рањивих одраслих надлежним органима.

13. СВЕШТЕНСТВО

13.1 Свештеник има обавезу да проповеда реч Божију у целини члановима своје парохије. Дужан је да верни народ поучава у истинама вере и да подстиче дела која промовишу дух Јеванђеља, посебно у друштвеној правди. Посебну пажњу треба да посвети хришћанском васпитању деце и младих.

13.2 Свештеник треба да се стара да верни народ буде духовно храњен кроз побожно слављење светих тајни.

13.3 Да би верно вршио своју пастирску службу, свештеник мора да упозна вернике који су му поверени. Треба да их посећује, дели њихове бриге, невоље и туге, тешећи их у Господу. Треба да посебно помаже болеснима и умирајућима, доносећи им тајне и препоручујући њихове душе Богу. Треба да се стара о сиромашнима, оболелима, усамљенима, избеглицама и онима који се носе с великим тешкоћама.

13.4 Свештеник треба да препозна и промовише улогу лаика у мисији цркве, подстичући удружења која имају љубав као циљ. Такође, треба да брине о локалној заједници и подржава њене активности.

13.5 Посебне дужности свештеника су:

- Крштење
- Миропомазање у опасности по живот или по налогу епископа
- Помазање болесних и апостолски благослов
- Помоћ при венчањима и благослов брака
- Сахране
- Служба Евхаристије

13.6 Сваки свештеник мора бити лиценциран у држави у којој живи за законито венчавање, ако то закон те државе захтева. У неким државама је довољно да је особа признати клирик у својој верској заједници.

13.7 Свештеник је дужан да води евиденцију: књиге крштења, бракова, смрти и других служби, као и да обезбеди да се сви уноси врше прецизно и да се правилно чувају.

13.8 Сваки свештеник мора доставити годишњи извештај епископу, који садржи:

- Укупно обављене службе и присуство
- Број венчања, сахрана, крштења и миропомазања
- Екуменске и међуверске сарадње
- Пасторалне активности

Извештај мора бити достављен до 31. јануара за претходну годину.

13.9 Све службе могу се одржавати на било ком месту, по одлуци клирика и верника. Основ је Књига заједничких молитава, али се

могу користити и друге молитвене и литургијске књиге у складу са локалном праксом.

13.10 Сви свештеници су морално, етички и законом обавезни да пријаве случајеве или сумње на злоупотребу или занемаривање деце или рањивих одраслих.

13.11 Свештеник који жели да напусти Цркву мора о томе писмено обавестити свог епископа и затражити писмо отпуста (Letter Dismissory). Ако је свештеник на челу парохије, та заједница остаје у саставу ове Цркве.

13.11.1 Ако заједница жели да напусти Цркву заједно са свештеником, мора одржати гласање, и потребна је двотрећинска (2/3) већина. Гласање се шаље поштом Генералном секретару.

14. ЕПИСКОПАТ

14.1 Божанским установљењем, епископи наслеђују апостоле преко Духа Светога који им је дарован. Они су установљени као пастири у Цркви – учитељи доктрине, свештеници светог богослужења и служитељи управљања.

14.2 Епископским рукоположењем, епископи добијају, поред службе освећивања, и службу учења и руковођења.

14.3 У свако време, било ко може предложити кандидата за епископат Председавајућем епископу, Савету епископа или било ком епископу. Сваки кандидат за епископску службу мора бити одобрен двотрећинском (2/3) већином гласова Савета епископа.

14.4 Да би особа била погодан кандидат за епископат, мора бити изузетна у способностима да показује хришћанску љубав према свима. Особа коју Савет епископа, по својој процени, сматра за изузетну у вери, вођену исправном намером, обдарену мудрошћу, цењену међу онима који је добро познају, мора имати моралну

исправност и врлину, као и емоционалне, психолошке и духовне особине прикладне за ред који ће примити. Кандидат мора имати најмање 35 година (Савет може одобрити изузетке по потреби).

14.5 У вршењу своје пастирске службе, епископ треба да се брине о свим људима без изузетка.

14.6 Он или она треба да имају посебну бригу за свештенике и све црквене позиве.

14.7 Епископ је дужан да буде пример светости у љубави, понизности и једноставности живота. Као главни распоредитељ Божијих тајни, он/она треба да се труди да верници Христови расту у благодати кроз свету тајну и упознају васкршњу тајну.

14.8 Сви епископи су морално и етички обавезни, а у већини држава и по закону, да пријаве случајеве или сумње на злостављање или занемаривање деце и рањивих одраслих надлежним органима.

14.9 Сваки епископ који жели да напусти ову Цркву мора писмено обавестити Савет епископа и затражити Писмо отпуста. Ако епископ води заједницу, та заједница остаје у овој Цркви.

14.9.1 Ако заједница жели да напусти Цркву заједно са епископом, мора да спроведе гласање, где је потребна двотрећинска (2/3) већина. Резултат гласања мора бити писмено достављен Генералном секретару путем поште.

14.10 Обавезна старосна граница за пензионисање епископа у овој Цркви је 75 година.

15. РУКОПОЛОЖЕЊЕ

15.1 Божанским установљењем, неки верници Христови су, преко светог реда, обележени неизбрисивим карактером и тако постају

свети служитељи. Освећени су и одређени да, према свом реду, у личности Христа као Главе, врше службе учења, освећивања и служења, и тако хране народ Божији.

15.2 Редови су: епископат, свештенство и ђаконат. Додељују се полагањем руку и молитвом посвећења.

15.3 Рукоположење се врши током Свете литургије.

15.4 Служитељ светог рукоположења је освећени епископ.

15.5 Обично, али не нужно, главни епископ који врши освећење треба да има најмање два друга епископа као саосвећиваче. Пожељно је да сви присутни епископи учествују у освећењу.

15.6 Само крштени мушкарац или жена могу валидно примити свето рукоположење.

15.7 Да би се правилно доделио свештенички или ђаконски ред, потребно је да епископ, по својој процени, сматра да кандидат има потребне особине и да је користан за службу у Цркви. Само они који, по пажљивој процени епископа, показују добру веру, исправну намеру, мудрост, добар углед међу онима који их познају, као и моралну врлину и емоционалне, психолошке и духовне особине, могу бити промовисани у редове.

15.8 Епископи Провинције Источна Европа се слажу да не дискриминишу кандидате за рукоположење на основу пола, расе, етничке припадности, сексуалне оријентације, инвалидитета, друштвеног статуса, материјалног стања или образовних достигнућа.

15.9 Свештенички ред може се доделити само онима који су навршили 25 година и поседују довољну зрелост. Обично се захтева период од најмање шест месеци између ђаконата и

свештенства, али епископ може направити изузетак. Ђаконат се може доделити само онима који су навршили 23 године.

15.10 Сви епископи имају једнако право да рукополажу ђаконе и свештенике ЕАЗ. Морају се уверити у исправност обреда и намеру рукоположења. Сваки епископ издаје своја документа о рукоположењу и подстиче се да кандидату пружи копију апостолског прејемства.

15.14 Ниједан епископ у ЕАЗ не може рукоположити епископског кандидата без сагласности Савета епископа.

16. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ЂАКОНАТ

16.1 Да би неко био промовисан у свети ред ђаконата, потребно је доставити следеће документе:

- Потврду о крштењу
- Пет писама сведока који подржавају и препоручују кандидата (епархијски епископи могу променити број)
- Писмо сагласности са Уставом и Канонима ЕАЗ
- Програм обуке пре и после рукоположења, одобрен од стране епископа
- Потврда о полицијској провери, без престопа над малолетнима или рањивим одраслима (епископи могу прилагодити захтев)

17. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У СВЕШТЕНСТВО

17.1 За рукоположење у свети ред свештенства потребни су:

- Потврда о ђаконском рукоположењу у традицији једне, свете, католичке и апостолске цркве

- Писмо сагласности са Уставом и Канонима ЕАЗ
- Програм обуке пре и после рукоположења
- Потврда о безбедносној провери (или еквивалентна провера)
- Ако је ђаконат из друге цркве, потребно је и пет писама сведока (број може прилагодити епископ)

18. РУКОПОЛОЖЕЊЕ У ЕПИСКОПАТ

18.1 За унапређење у свети ред епископата потребни су:

- Потврде о ђаконату и свештенству у традицији једне, свете, католичке и апостолске цркве
- Писмо сагласности са Уставом и Канонима ЕАЗ
- Потврда о полицијској провери
- Потписана изјава о намери да остану епископ ЕАЗ до краја живота, а најмање 5 година након освећења
- Мандат Савета епископа потписан од стране председавајућег епископа

18.2 Након рукоположења, име кандидата, име епископа који је рукоположио, место и датум се уносе у епископски регистар.

18.3 Рукополагајући епископ издаје сваком рукоположеном валидан сертификат о рукоположењу.

18.4 Рукоположени епископ, свештеник или ђакон се заувек сматра делом заједнице безусловне љубави и подршке. У Христу су сви повезани кроз полагање освећених руку.

18.5 У складу са древном традицијом, довољан је један епископ са валидним апостолским прејемством за освећење новог епископа.

19. ДРУГЕ СВЕТЕ ТАЈНЕ

19.1 Свете тајне Новог завета установио је Христос и поверио их Цркви. Као дела Христа и Цркве, оне су знаци и средства вере, богослужења и освећења.

19.2 Свети служитељи не смеју неосновано ускратити свету тајну онима који је благовремено траже.

19.3 Пошто остављају неизбрисив карактер, тајне крштења, миропомазања и свештеног реда не могу се поновити.

19.4 Ако након пажљивог испитивања постоји сумња да ли су ове тајне уопште дате, треба их поновити условно.

19.5 Приликом служења тајни где се користе света уља, служитељ треба користити уље од маслина или других биљака, које је недавно осветио епископ.

19.6 Свештеник је дужан да набави света уља од свог епископа и да их пажљиво чува.

20. СВЕТА ТАЈНА КРШТЕЊА

20.1 Крштењем људи се ослобађају од греха, поново се рађају као деца Божија и, постајући слични Христу неизбрисивим печатом, уједињују се са Црквом. Крштење се врши или потапањем или поливањем или прскањем водом, уз одговарајуће речи.

20.2 Обичан министар крштења је епископ, свештеник или ђакон.

20.3 У случају потребе, било која особа која има неопходну намеру може то учинити.

20.4 У мери у којој је могуће, у случају крштења дојенчади, особи која се крштава треба доделити кум. Родитељи бирају кума и то

може бити било ко, без изузетка, ко за њих живи добрим животом.

20.5 Свештеник мора пажљиво и без одлагања уписати у регистар крштења имена крштених, министра, родитеља, кумова и место и датум крштења. Такође мора уписати датум рођења.

20.6 Једном крштен, лаик је заувек држан у духу апсолутне љубави и подршке безусловно.

20.7 Службеник који врши обред издаје Уверење о крштењу које укључује пуно име кандидата, имена родитеља, имена кумова/кума, и датум и место крштења.

20.8 Министар ће осигурати да се направи одговарајући запис о крштењу како је прописано Каноном 12.3 или 13.7.

21. СВЕТА ТАЈНА МИРОПОМАЗАЊА

21.1 Света тајна миропомазања даје печат. Њиме крштени настављају свој пут хришћанске иницијације. Обогаћени су даром Светог Духа и ближе су повезани са Црквом. Постају снажнији и чвршће обавезани речју и делом да сведоче о Христу и шире и бране веру.

21.2 Сакрамент потврде се врши помазањем миром на чело које се чини полагањем руке, уз одговарајуће речи.

21.3 Мир који се користи у сакраменту потврде треба да је освештан од стране епископа.

21.4 Обичан министар потврде је епископ. Свештеник такође може ваљано извршити овај сакрамент на захтев епископа.

21.5 Сакрамент потврде може се дати вернима у или после узраста расуђивања.

21.6 Да би се утврдило да је потврда дата, у регистар се уписују имена потврђених, министра, родитеља и место и датум потврде.

22. СВЕТА ТАЈНА ПРИЧЕШЋА

22.1 Најузвишенија света тајна је блажена Евхаристија, у којој је Христос Господ присутан и примљен и којом Црква непрестано живи и расте. Евхаристијска жртва, спомен страдања нашег Господа, врхунац је и извор сваког обожавања и хришћанског живота. Њоме се означава и остварује јединство Божијег народа, а изградња тела Христовог се савршава.

22.2 Уобичајен служитељ свете тајне Евхаристије је епископ или свештеник, а где их је више присутно, могу заједно служити.

22.3 Није неопходно да председавајући епископ или епископ председавају Евхаристијом, чак и ако су присутни, већ свештеник може бити позван да то учини.

22.4 Сви људи без изузетка су позвани да приме Свету Причест. То укључује све оне из других цркава, децу, некрштене, оне других вера, заиста све без изузетка.

22.5 Најсветија жртва Евхаристије се нуди у хлебу и у вину којем се, обично, додаје мала количина воде.

22.6 Евхаристија се може обележити коришћењем било ког обреда који је прикладан култури и начину обележавања који поштовање локалитета и заједнице у којој се одржава, као и традицију, церемонијал и приступ оних који служе.

Ево превода на српски језик, ћирилицом:

23. СВЕТА ТАЈНА ПОКАЈАЊА/ПОМИРЕЊА

23.1 У Тајни покајања/помирења, они који исповедају своје грехе свештенику, који се кају због својих грехова и имају намеру да се

поправе, добијају од Бога, кроз опроштај који им даје тај свештеник, опроштај за грехе које су починили након крштења, и у исто време се мире са Црквом коју су својим гресима повредили.

23.2 Само епископ или свештеник може бити служитељ свете тајне покајања/помирења.

23.3 У многим државама, свештеничка тајна не важи у случајевима злостављања и/или занемаривања деце, угрожених одраслих, ментално ометених или инвалидних особа, или других рањивих група. Захтева се да сви свештеници буду упознати са законима своје државе у вези с тим.

24. СВЕТА ТАЈНА ЈЕЛЕОСВЕЋЕЊА (ПОМАЗАЊЕ БОЛЕСНИХ)

24.1 Јелеосвећење, кроз које Црква препоручује Господу који страда и који је прослављен, оне који су у животној опасности, да би их подржао и спасао, врши се помазивањем уљем и изговарањем одговарајућих речи.

24.2 Уље које се користи за јелеосвећење обично освећује епископ, али у случају нужде свештеник може осветити уље, и то треба учинити током самог обреда.

24.3 Служитељ треба да помаже својом руком, осим ако постоји озбиљан разлог за употребу неког инструмента, и уз употребу одговарајућих речи.

24.4 Епископ, свештеник или ђакон може ваљано вршити јелеосвећење.

25. СВЕТА ТАЈНА БРАКА

25.1 Брачни савез, којим двоје одраслих особа успостављају заједницу за цео живот, уздигнут је од стране Христа Господа на достојанство сакрамента.

25.2 Брачни пристанак је чин воље којим двоје људи међусобно дају и прихватају једно друго неповратним савезом ради ступања у брак.

25.3 Из брака настаје веза између две особе која је по својој природи трајна и искључива.

25.4 Они који се старају о деци имају најтежу обавезу и примарно право да учине све што могу за њихово физичко, друштвено, културно, морално и духовно васпитање.

25.5 ЕАЗ поштује право сваке особе да самостално одлучи о свом односу према контрацепцији.

25.6 Душебрижничка нега и безусловна љубав морају бити пружени свима који су прошли кроз развод. Разведене особе могу поново ступити у брак.

25.7 Сво свештенство мора поштовати законе своје државе који се тичу службеника за венчања и, ако је потребно, добити лиценцу. Сваки ђакон и свештеник морају бити у могућности да доставе важећу документацију о лиценцирању свом епископу и генералном секретару (ако то захтева њихова држава).

25.8 За оне свештенике који живе у државама у којима истополни брак још увек није легалан, може се понудити служба савеза слична служби венчања истополним паровима. Свештенство у таквим државама се подстиче да буде креативно у обезбеђивању одговарајуће литургије која је у складу са законима те државе.

26. ОПШТА ПИТАЊА

26.1 Свештеник може давати благослове, осим оних који су резервисани за епископа.

26.2 Нико не сме вршити егзорцизам над опседнутима без посебне и изричите дозволе епископа.

26.3 У вршењу свештеничке службе Христове, Црква слуша Бога који говори свом народу и сећа се тајне спасења. Црква је позвана да без престанка хвали Бога, у песми и молитви, и да посредује код Њега за спасење целог света.

26.4 Епископ, свештеник или ђакон ЕАЗ доступан је за вршење крштења, венчања, сахрана или било које друге службе за сваку особу без изузетка. Посебно за сахране, свештенство се охрабрује да што више прилагоди службу и избегне опште обреде. У животу и у смрти, свако је Божије створење и достојан поштовања и достојанства.

26.5 Уобичајена титула председавајућег епископа је "Најпречаснији" или "Епископ"; епископа је "Пречасни" или "Епископ"; свештеника је "Часни" или "Отац/Мајка"; ђакона је "Часни". Уобичајена титула архиђакона је "Часни", а каноника "Часни Каноник".

26.6 Сво свештенство може носити свештеничку крагну и одговарајућу одећу у складу са својим редом или звањем.

26.7 Ниједна особа не може бити изопштена — без изузетка.

27. СВЕТА МЕСТА

27.1 Света места су она која су посвећена или благословена за божанско богослужење или за сахрану верника.

27.2 Посвећење и благосиљање места је у надлежности епископа.

27.3 О посвећењу или благослову места мора се сачинити званичан документ.

27.4 Света места се скрнавe радњама које су у њима извршене, а које су тешко увредљиве и изазивају саблазан, и када по мишљењу епископа те радње толико озбиљно нарушавају светост тог места да је потребно да се штета поправи кроз чин покајничког обреда.

27.5 Црква мора бити отворена за све без изузетка и гостопримљива према свима без изузетка.

27.6 Пожељно је да места која су одвојена за црквену употребу, као што су ораторијуми и приватне капеле, буду благословена.

28. ПРИЛОЗИ И ЕВИДЕНЦИЈА

28.1 Прилози дати за одређену намену могу се користити само за ту намену.

28.2 Прилози дати без одређене намене могу се користити у сврху коју епископ, свештеник, ђакон или црква сматрају добром.

28.3 Епископ, свештеник, ђакон или црква морају управљати добрима и финансијама у складу са грађанским законима и са поштовањем интегритета.

28.4 Треба водити евиденцију о свим примљеним прилозима и начину на који су распоређени, која је доступна на увид јавности.

28.5 [РЕЗЕРВИСАНО] Свака епархија треба да уреди своје финансијске обавезе на адекватан начин.

28.6 Епископ, свештеник или ђакон могу затражити прилог за службу коју обављају, али те службе не смеју бити ускраћене из финансијских разлога. Парохија може пожелети да обезбеди плату или накнаду за своје свештенство или да направи неки други финансијски аранжман.

28.7 Епископ, свештеник или ђакон могу бити у пуновременом служењу или истовремено имати и световно запослење.

28.8 Епархија или парохија могу поднети захтев за добијање статуса хуманитарне организације.

29. САНКЦИЈЕ

29.1 У случају понашања епископа, свештеника, ђакона или цркве које изазива саблазан, Савет епископа мора обезбедити душебрижничку негу и саветовање за све укључене.

29.2 ЕАЗ не примењује своје казнене мере против оних који чине преступе, већ се у потпуности ослања на грађанско право у тим стварима.

29.3 Ако понашање епископа, свештеника, ђакона или цркве и даље изазива саблазан упркос душебрижничкој бризи и упутствима Савета, онда Савет може издати јавно саопштење којим се ограђује од таквог понашања, повлачи препоруке за укључене, и у случају свештеног лица – повлачи његову/њену лиценцу.

29.4 Ако епископ, свештеник, ђакон или црква накнадно прекину такво понашање, покају се и изврше одговарајућу надокнаду, ЕАЗ може издати јавно саопштење о томе и поново препоручити укључене јавности, а у случају свештеног лица – обновити његову/њену лиценцу.

30. БЕЗБЕДНА ЦРКВА

30.1 Сво свештенство без изузетка се подстиче да сарађује са својом локалном самоуправом или другим конфесијама ради похађања адекватних обука за заштиту деце и угрожених одраслих, као и ради добијања одговарајућих сертификата.

30.2 Сваки епископ ће бити одговоран за надгледање обуке и сертификације свештенства у својој епархији.

30.3 Административна канцеларија ЕАЗ и сваки епископ треба да имају копију сертификата о безбедности свештеника.

Одговорност је сваког свештеника да достави ту копију свом епископу и Административној канцеларији.

30.4 Сво свештенство – од лиценцираних свештеника до епископа – мора бити сертифициовано за „Безбедну цркву“.

30.5 Сви мирјани који редовно раде са децом и/или угроженим одраслима морају бити сертифициовани за „Безбедну цркву“.

31. БОЖАНСКИ НАЛОГ

31.1 Постоје три ствари које трају вечно: Вера, Нада и Љубав, али је највећа од њих Љубав. Љубав никада неће престати. Епископи, свештеници, ђакони и верници ЕАЗ позвани су да живе у вери, нади и љубави, али најважнија од свих је — ЉУБАВ.